

Phân tích bài thơ Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải

Những bài văn hay lớp 9 phân tích tác phẩm thơ Mùa xuân nho nhỏ của nhà thơ Thanh Hải.

Đề bài: Phân tích bài thơ "*Mùa xuân nho nhỏ*" của Thanh Hải.

Bài văn đạt điểm cao phân tích bài thơ Mùa xuân nho nhỏ (Thanh Hải)

Mùa xuân là đề tài bất tận của thơ ca. Song, cái cảm nhận về mùa xuân của các nhà thơ theo thời gian có nhiều thay đổi. Đối với Mãn Giác Thiền sư, một cao tăng nổi tiếng thời Lý, mùa xuân mang một tính triết lý sâu sắc:

“Đừng tưởng xuân tàn hoa rụng hết

Đêm qua sân trước một nhành mai”

Còn đối với những nhà thơ trước cách mạng, mùa xuân gợi lên một nét sầu cảm:

“Tôi có chờ đâu, có đợi đâu,

Mang chi xuân đến gợi thêm sầu.”

(Chế Lan Viên)

Nhưng đối với nhà thơ Thanh Hải, mùa xuân mang một nét đẹp đáng yêu tươi thắm; gợi lên trong lòng người đọc nhiều hình ảnh rạo rực tươi trẻ. Vì thế, mùa xuân trong thơ của Thanh Hải là biểu tượng cho sức sống mạnh mẽ của quê hương, dân tộc. Tất cả đã được thể hiện rõ nét trong bài thơ "*Mùa xuân nho nhỏ*", một bài thơ đặc sắc được nhà thơ viết không lâu trước khi qua đời.

Người xưa có câu: “Thi trung hữu họa”. Thơ ca vẽ nên những bức tranh tuyệt đẹp của cuộc sống. Mở đầu bài thơ, Thanh Hải đã phác họa nên một bức tranh xuân giản dị mà tươi đẹp:

“Mọc giữa dòng sông xanh

Một bông hoa tím biếc

Oi con chim chiền chiện

Hót chim mà vang trời”

Phân tích bài thơ Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải

“Dòng sông xanh” gợi nhắc hình ảnh những khúc sông uốn lượn của dải đất miền Trung quanh co, đó có thể là dòng sông Hương thơ mộng, một vẻ đẹp lãng động của xứ Huế mộng mơ. Trên gam màu xanh lơ của dòng sông thơ mộng, nổi bật lên hình ảnh “một bông hoa tím biếc”. Không có màu vàng rực rỡ của hoa mai, cũng không có màu đỏ thắm của hoa đào, mùa xuân của Thanh Hải mang một sắc thái bình dị với màu tím biếc của bông hoa lục bình. Đây là một hình ảnh mang đậm bản sắc của cố đô Huế. Không biết từ bao giờ màu tím đã trở thành màu sắc đặc trưng của con người và đất trời xứ Huế. Màu tím biếc gợi nhớ hình ảnh những nữ sinh xứ Huế trong những bộ áo dài màu tím dịu dàng thướt tha. Nhà thơ đã sử dụng biện pháp nghệ thuật đảo ngữ, đưa động từ “mọc” lên đầu câu như một cách để nhấn mạnh vẻ đẹp tươi trẻ, đầy sức sống của mùa xuân thiên nhiên. Trong bức tranh mùa xuân của Thanh Hải, không chỉ có hình ảnh, mà còn có âm thanh xao xuyến, ngân nga của con chim chiền chiện. Tiếng chim lanh lút vang lên làm xao động cả đất trời, làm xao xuyến cả tâm hồn thi sĩ nhạy cảm của nhà thơ. Những từ ngữ cảm thán “ơi”, “hót chi” đã thể hiện rõ nét cảm xúc của nhà thơ. Mùa xuân của thiên nhiên đã đem đến cho nhà thơ một cảm giác ngây ngất. Mùa xuân ấy không có gì khác lạ, vẫn là một mùa xuân rất giản dị trên quê hương xứ Huế của nhà thơ. Nhưng nhà thơ bỗng nhận ra vẻ đẹp lạ kì của mùa xuân, một vẻ đẹp mà bấy lâu nhà thơ không để ý. Phải chăng vì đây là lần cuối cùng được ngắm nhìn mùa xuân quê hương nên nhà thơ cảm thấy mùa xuân ấy đẹp hơn, tươi sáng hơn ?

Say sưa, ngây ngất trước vẻ đẹp giản dị và nên thơ của mùa xuân, nhà thơ bồi hồi xúc động:

“Từng giọt long lanh rơi

Tôi đưa tay tôi hứng”

“Giọt long lanh” là giọt mưa xuân, giọt nắng vàng hay giọt sương sớm ? Theo mạch cảm xúc của nhà thơ thì có lẽ đây là giọt âm thanh của tiếng chim ngân vang. Bằng một cảm nhận tinh tế, nhà thơ đã hình tượng hóa tiếng chim thành một sự vật có hình dáng, đây là một sự sáng tạo rất mới mẻ chỉ có thể có được nhờ tâm hồn nhạy cảm của một thi sĩ. Như vậy, chỉ bằng ba nét vẽ: dòng sông xanh, bông hoa tím và tiếng chim ngân vang khắp đất trời, nhà thơ đã phác họa nên một bức tranh xuân tuyệt đẹp trên cố đô Huế.

Từ vẻ đẹp thanh khiết của mùa xuân thiên nhiên, nhà thơ liên hệ đến mùa xuân của đất nước, mùa xuân của cách mạng:

“Mùa xuân người cầm súng

Lộc giắt đầy trên lưng

Mùa xuân người ra đồng

Phân tích bài thơ Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải

Lộc trải dài nương mạ”

Bốn câu thơ mang cấu trúc song hành thể hiện rõ hai nhiệm vụ của nhân dân: chiến đấu bảo vệ Tổ quốc và sản xuất làm giàu nước nhà. Hai nhiệm vụ ấy đặt nặng lên vai của người chiến sĩ – “người cầm súng” và người nông dân – “người ra đồng”. Nét đặc sắc của đoạn thơ là việc sáng tạo hình ảnh “lộc”. “Lộc” là chồi non, cành biếc; “lộc” còn tượng trưng cho sự may mắn, niềm an lành trong năm mới. Đối với người chiến sĩ, “lộc” là cành lá nguy trang che mắt quân thù. Đối với người nông dân, “lộc” là những mầm mạ non trải dài trên đồng ruộng bát ngát, báo hiệu một mùa bội thu. Người chiến sĩ chiến đấu bảo vệ Tổ quốc sẽ đem về “lộc” là sự an lành niềm vui, niềm tự hào chiến thắng cho dân tộc. Người nông dân gieo trồng lúa trên đồng ruộng sẽ đem về “lộc” là những hạt gạo trắng ngần, những bát cơm ngon ngọt cho đồng bào cả nước. Cả dân tộc bước vào xuân với khí thế khẩn trương và náo nhiệt:

“Tất cả như hối hả

Tất cả như xô xao...”

Bằng cách sử dụng từ láy *hối hả*, *xô xao* cùng với điệp từ, tác giả đã mang đến cho câu thơ một nét rộn ràng, nhộn nhịp. “Hối hả” nghĩa là vội vã, khẩn trương. “Xô xao” là có nhiều âm thanh trộn lẫn vào nhau, làm cho náo động. Từ những âm thanh xô xao và sự hối hả của con người, nhà thơ lại suy tư về sự phát triển của đất nước qua bốn ngàn năm lịch sử:

“Đất nước bốn ngàn năm

Vất vả và gian lao

Đất nước như vì sao

Cứ đi lên phía trước”

Chặng đường lịch sử của đất nước qua bốn ngàn năm trường tồn đã trải qua biết bao thăng trầm, với bao nhiêu là “vất vả và gian lao”. So sánh đất nước với vì sao sáng, nhà thơ đã thể hiện niềm tự hào đối với đất nước và dân tộc. Sao là nguồn sáng bất diệt, là vẻ đẹp vĩnh hằng trong không gian và thời gian. Ngôi sao sáng đã trở thành vẻ đẹp lộng lẫy trên lá cờ Việt Nam, trở thành biểu tượng cho vẻ đẹp ngời sáng của con người và đất nước Việt Nam. Đất nước vẫn không ngừng phát triển, vẫn “cứ đi lên phía trước” để sánh vai cùng các cường quốc năm châu trên thế giới. Đoạn thơ thể hiện ý chí vươn lên không ngừng của con người và dân tộc Việt Nam.

Phân tích bài thơ Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải

Trong không khí tung bừng của đất nước vào xuân, nhà thơ cảm nhận được một mùa xuân tươi trẻ, rạo rực trời đất trong tâm hồn. Đó là mùa xuân của lòng người, mùa xuân của sức sống tươi trẻ, mùa xuân của sự cống hiến và hòa nhập:

“Ta làm con chim hót

Ta làm một nhành hoa

Ta nhập vào hòa ca

Một nốt trầm xao xuyến”

Nhịp thơ dồn dập và điệp từ “ta làm” diễn tả rõ nét khát vọng cống hiến của nhà thơ. Nhà thơ muốn làm một con chim, muốn làm một nhành hoa thắm trong vườn hoa xuân để dâng tiếng hót tha thiết, để tỏa hương sắc tô điểm cho mùa xuân đất nước. “Nốt trầm” là nốt nhạc tạo nên sự lắng đọng sâu xa trong một bản nhạc. Trong cái không khí tung bừng của ngày hội mùa xuân, nhà thơ muốn làm một nốt nhạc trầm để góp vào khúc ca xuân của dân tộc một chút vấn vương, xao xuyến. Từ khát vọng hòa nhập, nhà thơ thể hiện rõ hơn khát vọng cống hiến của mình ở những câu thơ tiếp theo:

“Một mùa xuân nho nhỏ

Lặng lẽ dâng cho đời

Dù là tuổi hai mươi

Dù là khi tóc bạc”

“Mùa xuân nho nhỏ” là cách nói ẩn dụ đầy sáng tạo của nhà thơ. Mỗi con người đều có thể góp một phần công sức của mình như “một mùa xuân nho nhỏ” để tô hương thêm sắc cho quê hương đất nước. “Dâng” là một hành động cống hiến, cho đi mà không đòi hỏi sự đền đáp. Phép đảo ngữ nhằm nhấn mạnh khát vọng cống hiến chân thành của nhà thơ. Nhà thơ muốn góp công sức của mình trong công cuộc xây dựng đất nước nhưng chỉ với một thái độ hết sức khiêm tốn, không khoa trương mà chỉ “lặng lẽ”, âm thầm nhưng lại là toàn tâm toàn ý, như nhà thơ Tố Hữu đã khẳng định:

“Lẽ nào cho vay mà không trả

Sống là cho đâu chỉ nhân riêng mình.”

Điệp từ “dù là” được điệp lại hai lần thể hiện rõ sự tự tin, bất chấp thời gian và tuổi tác của nhà thơ. Qua khổ thơ, nhà thơ đã nhấn mạnh một ý nghĩa hết sức sâu sắc: nhiệm vụ cống hiến xây dựng đất nước là của mọi người và là mãi mãi. Không ai là không có nghĩa vụ xây dựng đất nước, và nghĩa vụ ấy kéo dài cả một đời người, từ tuổi đôi mươi cho đến

Phân tích bài thơ Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải

khi đầu đã điểm bạc theo năm tháng. Đây là lời kêu gọi mọi người cùng chung vai gánh vác công việc xây dựng và phát triển đất nước, để đất nước có thể vững vàng mà tiếp tục “đi lên phía trước”.

Khổ thơ cuối là tiếng hát yêu thương nhà thơ ban tặng cho đất nước và dân tộc, như một sự hiến dâng cuối cùng cho quê hương đất nước:

“Mùa xuân - ta xin hát

Câu Nam ai, Nam bình

Nước non ngàn dặm mình

Nước non ngàn dặm tình

Nhịp phách tiền đất Huế”

Trong những ngày cuối cùng của cuộc đời, Thanh Hải muốn hát lại hai lần điệu dân ca quen thuộc của quê hương xứ Huế. Có lẽ trong những ngày tháng nằm trên giường bệnh, khi bị tử thần rình rập, nhà thơ lại thấy quê hương của mình đẹp hơn, bản sắc quê hương mình cũng đáng tự hào hơn. Đây cũng là cách để nhà thơ thể hiện tình yêu quê hương, nguồn cội. Đoạn thơ cho ta thấy rõ nhà thơ rất yêu mến quê hương thơ mộng của mình, có lẽ cũng từ đó mà nhà thơ có thể mở rộng tình cảm để yêu mến đất nước, mới có thể cống hiến cả cuộc đời cho nước nhà. Bởi lẽ, chỉ có những người biết yêu thương quê hương xóm làng thì mới có thể mở rộng lòng mình để yêu mến đất nước dân tộc.

Bài thơ “**Mùa xuân nho nhỏ**” được viết theo thể thơ năm tiếng, với cấu trúc gồm bảy khổ, mỗi khổ từ bốn đến sáu câu. Những hình ảnh ẩn dụ sáng tạo, biện pháp nhân hóa, điệp ngữ và những từ ngữ tượng hình được sử dụng thành công đã tạo nên nét đặc sắc của bài thơ. Qua đó, ta có thể cảm nhận được cái thi vị trong hồn thơ Thanh Hải.

Tình yêu thiên nhiên, sự xúc động trước vẻ đẹp của mùa xuân thiên nhiên, mùa xuân cách mạng và khát vọng cống hiến đã được Thanh hải gửi gắm qua bài thơ “Mùa xuân nho nhỏ”. Tuy là tác phẩm được viết không lâu trước khi nhà thơ qua đời nhưng bài thơ vẫn để lại trong lòng bao thế hệ bạn đọc những cảm xúc sâu lắng khó phai mờ. Và bài thơ vẫn sẽ tiếp tục trường tồn cùng với những bước đi lên của đất nước, gợi nhắc cho những thế hệ trẻ một cách sống đẹp: góp một “mùa xuân nho nhỏ” của mình vào mùa xuân lớn của dân tộc, để đất nước ta sẽ mãi tươi đẹp như trong tiết xuân. Thế mới biết, cuộc đời của con người thì có hạn nhưng những giá trị tinh thần mà con người để lại cho đời sau thì có giá trị vĩnh hằng.

Phân tích bài thơ Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải

Một số bài phân tích hay tuyển chọn qua các kì thi

Bài số 1:

Tố Hữu đã từng viết rằng:

Nếu là con chim chiếc lá

Thì con chim phải hót, chiếc lá phải xanh

Lẽ nào vay mà không trả

Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình

Trong cuộc sống bộn bề những âu lo, không tránh khỏi những lúc ta vô tình sống ích kỉ, chỉ nghĩ cho riêng mình. Nhưng trong cuộc sống này, chúng ta phải biết hi sinh, san sẻ, bởi cho đi chính là nhận lại. Thanh Hải trong những ngày cuối cùng của cuộc đời mình, chính là biểu hiện rõ nét nhất của lối sống cao đẹp, tận hiến bản thân cho mùa xuân của đất nước. Những lời tâm tình, nguyện ước đã được ông gửi gắm trọn vẹn trong bài “*Mùa xuân nho nhỏ*”.

Mở đầu bài thơ là bức tranh thiên nhiên khoáng đạt, rộng rãi được Thanh Hải phác họa bằng những hình ảnh hết sức giản dị, gần gũi:

Mọc giữa dòng sông xanh

Một bông hoa tím biếc

Xứ Huế mơ mộng chỉ cần một dòng sông xanh, một nhánh hoa tím cũng đủ để Thanh Hải gọi nên cái thần, cái hồn của riêng nơi đây. Hai màu sắc ấy hòa quyện vào nhau đến bất ngờ, và vô cùng dân dã, bình dị. Đặc biệt với động từ “mọc” đảo lên đầu câu cho thấy sức sống mãnh mẽ, sự trỗi dậy của thiên nhiên vạn vật khi xuân sang. Bức tranh xứ Huế không chỉ tươi tắn về màu sắc mà còn rộn ràng bởi âm thanh: “Ôi con chim chiền chiện/ Hót chi mà vang trời”. Tiếng hót của những chú chim làm cho không gian trở nên rộng rãi, khoáng đạt, không gian được nói rộng biên độ. Trước khung cảnh và âm thanh đó, Thanh Hải say sưa ngắm nhìn, thu vào lòng mình vẻ đẹp của thiên nhiên, ông trân trọng, nâng niu, hứng lấy từng vẻ đẹp của tạo hóa: “Từng giọt long lanh rơi/ Tôi đưa tay tôi hứng”. Những giọt âm thanh, giọt xuân thật lung linh, đẹp đẽ nhưng đọng lại như những hạt pha lê, để Thanh Hải ôm lấy vẻ đẹp của cuộc sống vào lòng mình. Bằng thứ ngôn ngữ vừa giản dị, vừa tinh tế và rất mực tài hoa, tác giả đã cho người đọc thấy một mùa xuân thật đẹp đẽ, rực rỡ và vô cùng quyến rũ.

Từ những cảm nhận hết sức chân thành, tinh tế về vẻ đẹp của mùa xuân thiên nhiên, Thanh Hải hướng ngòi bút để cảm nhận về đẹp của cách mạng, đất nước:

Phân tích bài thơ Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải

Mùa xuân người cầm súng

...

Cứ đi lên phía trước

Các điệp ngữ: lộc, mùa xuân giúp người đọc hình dung khung cảnh lao động và chiến đấu của nhân dân ta. Thanh Hải đã sáng tạo ra hai hình ảnh sóng đôi, tương đương với hai lực lượng xã hội lúc bấy giờ là chiến sĩ và nông dân. Họ đều gánh vác trên mình những nhiệm vụ cao cả thiêng liêng: chiến đấu bảo vệ tổ quốc và lao động sản xuất để phát triển quê hương. Trên lưng họ đều mang những nhành lộc biếc, mang lại sức sống cho đất nước, dân tộc.

Trước vẻ đẹp đó, Thanh Hải xúc động sâu sắc và càng tự hào hơn nữa về lịch sử bốn nghìn năm dựng nước và giữ nước của dân tộc. Bằng nghệ thuật nhân hóa, tác giả đã biến tổ quốc thành một bà mẹ tần tảo, hiền từ, vất vả gian lao trong những cuộc kháng chiến vĩ đại để trường tồn cùng núi sông. Đồng thời ông cũng thể hiện niềm tin tưởng tuyệt đối vào sự trường tồn vĩnh cửu của đất nước. So sánh đất nước như những vì sao sáng, lung linh, tỏa rạng, cùng với từ “cứ đi lên” đã cho thấy niềm tin tưởng mạnh mẽ của ông đối với tương lai của dân tộc. Dân tộc ta là phân tộc anh hùng, kiên cường trước mọi thử thách:

Sống vững chãi bốn nghìn năm sừng sững

Lưng đeo gươm tay mềm mại bút hoa

Cả cuộc sống phấn đấu và phục vụ đất nước, nhưng cho đến những giờ khắc cuối cùng của cuộc đời Thanh Hải vẫn giữ trọn lối sống đẹp đẽ, thiêng liêng ấy qua những nguyện ước chân thành:

Một mùa xuân nho nhỏ

...

Một nốt trầm xao xuyến

Lời tâm tình của ông thật thủy chung, son sắt, ông muốn góp mùa xuân nhỏ bé của mình vào mùa xuân lớn của đất nước. Và ông nguyện chỉ là một nốt trầm trong bản hòa ca đa hương, đa màu sắc ấy. Những nguyện ước đó là biểu hiện của một con người khiêm nhường. Đồng thời lời kết câu “Dù là” đã cho thấy đây không chỉ là nguyện ước trong khoảnh khắc nhất thời mà đó là ước mơ chân thành, đã có từ tuổi đôi mươi cho đến ngày gần đất xa trời ông vẫn nguyện làm con chim, làm nhành hoa lặng lẽ dâng tiếng hát, hương thơm cho đời. Đây quả là lối sống đẹp, đáng ngợi ca tôn vinh.

Phân tích bài thơ Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải

Mùa xuân nho nhỏ là khúc ca say mê, đắm thắm mà cũng vô cùng mãnh liệt của Thanh Hải. Qua những vần thơ đó ta thấy được tình yêu quê hương đất nước, lối sống cao đẹp của nhà thơ. Những vần thơ tuy nhẹ nhàng, nhưng lắng sâu, làm cho mỗi chúng ta đều phải suy nghĩ về lối sống, cách ứng xử của bản thân đối với chính mình và đối với xã hội.

Bài số 2:

Thanh Hải là một người chuyên sáng tác thơ. Ông có rất nhiều bài thơ hay và tôi thích nhất là bài thơ "*Mùa xuân nho nhỏ*" của ông. Bài thơ "*Mùa xuân nho nhỏ*" được sáng tác vào năm 1980 khi ông còn nằm trên giường bệnh, bài thơ là tiếng lòng tha thiết gắn bó với cuộc đời thể hiện ước nguyện chân thành của nhà thơ được cống hiến cho đất nước.

"Mọc giữa dòng sông xanh.

....
Nhịp phách tiền đất Huế".

Vậy thông qua bài thơ "*Mùa xuân nho nhỏ*" Thanh Hải đã muốn gửi gắm đến chúng ta những suy nghĩ gì?

Thật vậy, bài thơ "*Mùa xuân nho nhỏ*" là một bài thơ hay. Mở đầu bài thơ là bức tranh mùa xuân của thiên nhiên được phác họa bằng vài nét chấm phá:

"Mọc giữa dòng sông xanh

Một bông hoa tím biếc

Oi! con chim chiền chiện

Hót chi mà vang trời

Từng giọt long lanh rơi

Tôi đưa tay tôi hứng".

Với những hình ảnh nho nhỏ, thân quen, bình dị, nhà thơ đã vẽ nên bức tranh thật đẹp. Chỉ bằng vài nét phác họa, tác giả đã vẽ ra một không gian của mùa xuân, rộng lớn với dòng sông mặt đất, bầu trời bao la với sắc màu tươi thắm, với những âm thanh vang vọng của mùa xuân mơ mộng, đậm đà phong vị xứ Huế. Bức tranh mùa xuân ở đây chỉ toàn là màu sắc dịu nhẹ một màu xanh biêng biếc của dòng sông quê, một màu tím ngát của cánh hoa mong manh đang mọc giữa dòng sông ấy. Nghệ thuật đảo ngữ giữa hai câu thơ làm nổi bật hình ảnh của sắc hoa màu tím. Màu tím gợi lên một sắc xuân dịu dàng, đắm thắm.

Phân tích bài thơ Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải

Màu tím là màu đặc trưng của Huế. Bức tranh xuân bỗng rộn rã hơn lên bởi tiếng hót của chim chiền chiện. "Chiền chiện" là một loài chim hót vào mùa xuân. Từ cảm thán "ơ!" là tiếng gọi triu mến, thân thương của nhà thơ. Mấy tiếng "hót chi mà...." như một lời trách yêu nghe thật dịu dàng và duyên dáng. Bản nhạc của con chim chiền chiện như vang động cả đất trời, tràn ngập khắp không gian, làm bừng lên một niềm vui bất diệt. Chỉ bằng vài nét phác họa đơn sơ: với một dòng sông, một bông hoa, một tiếng chim, một màu xanh, một sắc tím, Thanh Hải đã hoàn chỉnh bức tranh xuân của quê hương mình thật nhẹ nhàng và quyến rũ lạ thường. "Giọt long lanh" ở đây có thể là giọt sương sớm của mùa xuân, có thể là những giọt mưa xuân phơ phất hoặc có thể nói là những giọt âm thanh của tiếng chim chiền chiện đang đọng lại trong không gian rồi từ từ rơi xuống cho nhà thơ xòe hứng bằng đôi tay trân trọng của mình. Chỉ có sáu câu thơ mà có đủ cả âm thanh, màu sắc, dòng sông, bông hoa, tiếng chim, bầu trời cao lồng lộng. Cảnh mùa xuân mở ra một không gian phóng khoáng nhưng lại dịu dàng, tươi mát, một không gian rất Huế. Trong không khí mùa xuân rộn ràng và tung bừng, tác giả nhắc đến người cầm súng và người ra đồng, họ là hai lực lượng tiêu biểu nhất cho đất nước, làm hai nhiệm vụ quan trọng nhất đó là sản xuất và chiến đấu:

"Mùa xuân người cầm súng

Lộc dắt đầy trên lưng

Mùa xuân người ra đồng

Lộc trải dài nương mạ

Tất cả như hối hả

Tất cả như xô nhau".

Ngày xuân, người ta đi hái lộc, "lộc" theo nghĩa hẹp là chồi non, nghĩa rộng là sự may mắn. Lộc của người lính là lá ngụy trang trên lưng. Lộc của người nông dân là nương mạ xanh rờn. Cặp câu thơ đối xứng nhịp nhàng, kết hợp với điệp ngữ "mùa xuân" và điệp từ "lộc" được lấy đi lấy lại nhiều lần, làm cho không khí xây dựng và bảo vệ đất nước như càng khẩn trương, gấp gáp hơn. Và không khí hào hứng sôi nổi ấy được miêu tả bằng các từ "hối hả, xô nhau" như càng tăng thêm sức gợi tả.

Sau đó, nhà thơ nghĩ về mùa xuân của đất nước:

"Đất nước bốn nghìn năm

Vất vả và gian lao

Đất nước như vì sao

Phân tích bài thơ Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải

Cứ đi lên phía trước".

Viết về đất nước, nhà thơ chỉ viết có bốn câu thơ nhưng bốn câu thơ đó thật tự hào. Tự hào về quá khứ oai hùng và khẳng định về một tương lai tươi sáng của quê hương mình. Từ ngữ giản dị "bốn nghìn năm" giống như nhà thơ đang kể chuyện tâm tình về đề tài lịch sử. Bốn nghìn năm nước Việt ta đã trải qua biết bao gian lao, vất vả – kể từ lúc vua Hùng dựng nước rồi đến lúc nhân dân ta cùng nhau giữ lấy nước. Ta cũng bắt gặp lòng tự hào ấy trong nhiều tác phẩm văn học. Đối lập với hai câu thơ nói về quá khứ là hai câu thơ ca ngợi tương lai. Tại sao nhà thơ không dùng từ "vẫn" hay từ "sẽ" mà nhà thơ lại dùng từ "cứ". "Cứ đi lên phía trước" chỉ sự tử tế đi lên một cách hiên ngang, mạnh mẽ không có một sức mạnh nào ngăn cản được. Với nghệ thuật so sánh "đất nước như vì sao", hình ảnh đất nước trở nên gần gũi, gợi cảm. Đất nước đẹp như ánh sao sáng lung linh trên bầu trời cao vời vợi mà chúng ta đang nâng cao đầu chiêm ngưỡng.

Mở đầu bài thơ, tác giả xưng tôi. Đến cuối bài thơ tác giả lại xưng "ta". Cái "ta" bây giờ vừa mang cái "ta" cá thể của riêng tác giả vừa là cái "ta" chung của chúng ta, của tất cả mọi người.

"Ta làm con chim hót

Ta làm một cành hoa

Ta nhập vào hòa ca

Một nốt trầm xao xuyến".

Đại từ "ta" mang sắc thái trang trọng, kiêu hãnh, cấu trúc "ta làm", "ta nhập" nghe như lời căn dặn. Nhà thơ đang căn dặn mình và căn dặn chúng ta vì trách nhiệm và nghĩa vụ với quê hương. Trong cái lớn lao chung của mùa xuân xinh đẹp, nhà thơ chỉ góp mình như một tiếng chim, trong giọng hót của muôn chim. Một cành hoa, trong muôn sắc hương hoa, một nốt nhạc trầm khiêm tốn, trong muôn nốt nhạc bản tình ca. Cánh chim, cành hoa rất nhỏ bé, nhưng chim vô tư cống hiến những tiếng hót hay cho đời. Nốt nhạc trầm không đủ tạo nên một bản nhạc hay nhưng nó cũng góp phần tạo nên những cung bậc khác nhau của bản nhạc. Mượn cánh chim trời, đoá hoa thơm, nốt nhạc trầm, để bày tỏ lòng mình. Nhà thơ muốn được góp phần công sức bé nhỏ của mình trong công cuộc xây dựng quê hương. Qua đó, ta thấy được khát vọng sống có ích cho đời của tác giả. Khát vọng đó thể hiện rõ ý thức đứng đắn trong mối quan hệ giữa cá nhân và xã hội, giữa "tôi" và "chúng ta".

Tóm lại, qua những điều chúng ta vừa bàn luận, bài thơ "**Mùa xuân nho nhỏ**" là tiếng lòng tha thiết, gắn bó với đất nước, với cuộc đời, thể hiện ước nguyện chân thành của nhà thơ được cống hiến cho đất nước, góp một mùa xuân nhỏ của mình vào mùa xuân lớn của dân tộc.

Phân tích bài thơ Mùa xuân nho nhỏ - Thanh Hải

Trên đây là một số bài văn mẫu tiêu biểu phân tích bài Mùa xuân nho nhỏ của nhà thơ Thanh Hải (SGK Ngữ Văn 9 tập 2). Truy cập mục tài liệu [Văn mẫu lớp 9](#) để cập nhật thêm nhiều bài văn hay khác giúp bạn rèn luyện kỹ năng làm văn. Chúc các bạn học tốt !